

Hagyomány és modernség

Szeged külső részén, a Tisza töltése és a Kőrű sor szomszédságában elhelyezkedő telekre kívánt építkezni az öttagú család. Elképzeléseik megvalósításához építész barátjukat, *Zakariás Andrást* kérték föl. A családi házak sorában nem szokványos, az élő hagyományt és a modern építészeti felfogást remek arányban egyesítő épület született. ■ TERVEZŐ: ZAKARIÁS ANDRÁS ■ MUNKATÁRSÁK:

VARGA KRISZTA, ROMHÁNYI PÉTER ■ SZÖVEG: ZAKARIÁS ANDRÁS, CZEGLÉDI CECILIA ■ FOTÓ: DARABOS GYÖRGY

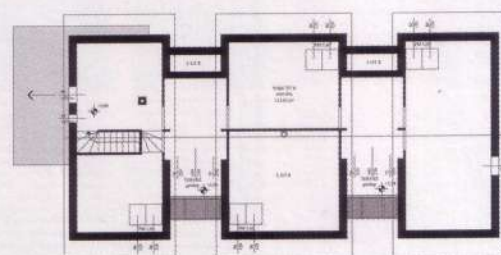

A nadrágszítelken épített ház utcai frontja rendhagyó, minthogy a garázs itt kapott helyet. Ezzel viszont teljesült a tulajdonos kérése, nevezetesen, a garázból közvetlen átjáró nyílik a lakásba

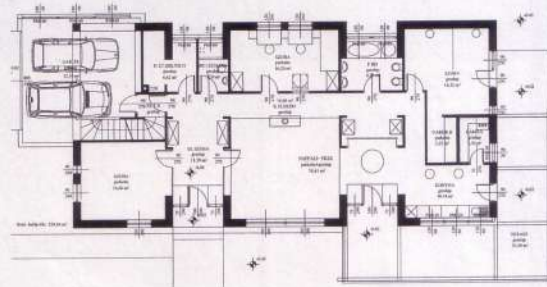
Szeretnénk egy 150-180 m²-es, földszintes bázist, öt szemmélyre, a tetőteret nem szándékoznánk beépíteni, de jó lenne, ha a tető hajlásszöge nem zárna ki egy esetleges jövőbeni beépítést... – valahogy így kezdődött a baráti felkérés.

A kiszemelt építési helyszín sík területen helyezkedik el, környezete részben fás, részben kerti művelés alatt áll, s a közelben egy tó is található, az egész meglehetősen vidékies hangulatú, csendes, barátságos, természetközeli. A frissen parcellázott telek a szomszédosokhoz hasonlóan 1:4 oldalarányú téglalap alakú, ami merőben emlékeztet a hagyományos alföldi telekalakításra. A régi parasztházak utcára merőleges hossztengetyű, hosszúka arányú „nadrágszítelkekre” épültek, s jellegzetesen az oldalhatáron álló, előkert nélküli hosszúházak. A melléképületek a főépülettel sorosan folytatódtak a telekhatár mentén, egymás mögött. Ezek földszintes, kis fesztávolságú, úgynevezett egytraktusos, egyszerű nyeregtetővel fedett házak voltak.

Az építészeti koncepció megfogalmazásához a terület hagyományait, a megrendelő ízlését, igényeit és a területre

Az egyelőre még lakatlan tetőtér alaprajza

A földszint rajzán követhető az egyes épülettömbök rendeltetése

A hármastagolásról leolvasható a ház belsőépítészeti beosztása is. A nappali és a lezárható dolgozó a ház nyáron legkevésbé fölmelegedő centrumában kapott helyet. A baloldali házrészről vezet fel a lépcső a tetőtérbe, a jobbszélső tagban pedig a konyha és az étkező található

vonatkozó hatósági előírásokat kellett figyelembe venni. A tervezéskor alapvető célunk az volt, hogy megőrizzük a régi szegedi építészeti tradíciókat, az alföldi parasztház arányait, hosszanti alaprajzi kialakítását, és azokat modern, mai részletmegoldásokkal ötvözve alakítsuk ki a felépülő ház karakterét.

Legfőbb törekvésünk az volt, hogy a tervezett ház az építész és a megrendelő együttes munkájával szülessen meg, hiszen csak így épülhetett olyan, amely egyaránt tükrözi a tervező és a megrendelő elképzeléseit is, amelyet az építész szívesen felvállal, és – ami a legfontosabb – a megrendelő szívesen használ.

A földszint megközelítése a telek sík volta miatt nem ütközött nehézségbe. A megbízó igénye volt egy házhoz kapcsolódó garázs (helye a telek É-D-i tájolása miatt is adódott), amely közvetlen átjáróval bír az előszobán át a lakáshoz.

„Egy franciaágy, éjjeliszekrény és egy dolgozósarok kellene, hogy elférjek...” – szaporodtak tovább a megrendelő szempontjai, ahogy a tervezésben előrehaladtunk. A nappalit a lezárható dolgozósobával az épület centrumába helyeztük, hogy megóvjuk a túlzott fölmelegedéstől. És jöttek a további igények: *„Öt bicikli, fűnyíró, szánkó, mélyhűtőláda...”*

A kiszolgáló helyiségek (WC, háztartási helyiség, fürdőszoba) előtt visszahúztuk a homlokzati falat, ezzel a főbb helyiségek (szobák, étkező) tömegben hangsúlyosabbak lettek, s kívülről is leolvasható a ház belső elrendezése. Itt ismét fellelhető egy, az egykori parasztházakra jellemző motívum, ahol a hosszanti oldalon adták meg a helyiségek bejáratait, mert a beharapások utalnak az egykori nyílásokra.

Az utolsó „beharapás” kijárata a konyha-étkező és a nappali között helyezkedik el, s a teraszra nyílik. A kiszélesített járdán a faborítás szinte kijelöli a terasz alapterületét (fent)

A környezet vidékies hangulatú és természetközeli – ami folyamatos „nyaralást” kínál a családnak (jobbra)

A ház hátsó frontján is folytatódik a terasz, amely tájolása okán nyári hűsölő is egyúttal. A füvesített udvar és kert a gyerekek paradicsoma: van itt minden, mászóka, homokozó, hinta, és természetesen az összes építmény fából. Sőt, a tágas területen még a vízi járműnek is jut hely

A ház hátsó homlokzata felől nézve is jól nyomon követhető a tradicionális, hosszúkás parasztházat idéző forma és annak modern interpretációja

„Szeretnénk egy nagyobb nappalit, amely valamiféle kapcsolatban van az étkezővel,... a konyhabútort nem szeretnénk látni a nappaliból...” Így hát a nappali-étkező-konyha kapcsolata egyfajta zárható labirint-tér, a szerkesztési tengelyek eltoltak. Az étkezőből adtuk végül a kijáratot a terasz felé, de a konyhának is van közvetlen kertkapcsolata.

„Szeretnénk egy kisebb szobát Ákosnak, meg egy nagyobb Lucának és Villőnek...” Az (egyelőre) beépítetlen tetőtérbe vezető feljárt a földszinti bejárat előteréből indítottuk. A későbbiekben esedékes beépítéshez azonban elkészítettük a tervet, melyben itt csak a három gyerek birodalmát alakítottuk ki. A lépcső az emeleti hallba vezet, innen nyílik a kisebb szoba. A ház közlekedőtengelyén továbbhaladva, az előtérén keresztül a nappaliba jutunk, amelyhez terasz kapcsolódik. A nappaliból ismét egy teraszos előtér nyílik, innen adtuk a későbbiekben akár kettő is választható nagyobb szoba bejáratát. A teraszról nyíló előterek az emelet belső elrendezésének fontos hangulati elemei, és egyúttal jelentősen kiegészítik a tetőablakok adta fényt a helyiségekben belül.

A ház hagyománykövető jellege a metszeteken is jól megfigyelhető. A helyiségek természetes szellőztetéséhez a parasztházak kemencéinek szabadkéményes kialakítása olyan megoldást adott a kezünkbe, amely a vizes helyisé-

gek szellőzését intenzívebbé, megvilágítását érdekesebbé teszi, mert a felfutó kürtő a homlokzati falon felül is áttört, így fentről derengő, szórt fény érkezik.

A kialakult formát anyaghasználatban is erősíteni akartuk, úgy, hogy megmaradjon a ház konzervatív vonala, de tükrözze születésének körülményeit és korát. Ezért választottuk a téglaburkolatot, amelyet vörösfenyő betétekkel kombinálva alkalmaztunk. A fabetéteket a „beugrók” burkolataként használtuk, hogy megjelenésük kevésbé legyen hangsúlyos, és a főtömegtől határozottan elváljanak. Ezek a szakaszokon a fedés anyaga horganylemez, a nagy egységeké pedig natúrszínű hornyolt cserép. A fabetéteket a karakteres szerkezetű, szintén vörösfenyőből készült nyílászárók kapcsolják a téglához.

A kert a ház fontos része. Nem könnyű úgy kialakítani, hogy a ház hangulata itt is megjelenjen anélkül, hogy túl sok burkolt, vagy fedett felületet alkalmazzunk. Az intim terasz a megrendelő kifejezett igénye volt, ezért a terasz körvonalát az épület mögé vezettük. Így a ház által az utca felől takart, pergolával védett terasz ellenpontja lett a garázs tömegének, s ezzel formailag teljessé vált a koncepció.

A házat azóta is gyakran látogatom, s nagy örömmel tölt el, hogy a család igazi otthonává vált, szeretik, használják minden szegletét.

Figyelemre méltó a sajátos anyaghasználat. A vörhenyes téglaburkolattal összhangban vörösfenyőből készültek a nyílászárók és a garázs borítása. Mindez hangsúlyozza az épület egyszerű, letisztult formavilágát, mely egyidejűleg tűnik kortalannak, egyszersmind nagyon is mainak

A modern megfogalmazású kapu vas és beton szerkezete szellős, hagyja érvényesülni a ház utcai frontját. A léckerítés a hagyományos, függőleges helyett itt vízszintes osztású

ZAKARIÁS ANDRÁS

1979-ben az Erdészeti és Faipari Egyetem Faipari Mémőki Karán, 1983-ban a Magyar Iparművészeti Főiskola ösztöndíjasaként szerez diplomát.

Szakmai tevékenység

1987-ben társalapítója a Mobilia Kft. építész irodának mint vezető tervező, 1998-tól az M-line Design stúdiónak társalapító, vezető tervezője. Számos munkája során az elmúlt években tervezett iroda- és székházakat, kávéházakat, éttermeket, társas- és családi házakat. A közelmúltban a Kiscelli Múzeum (Budapest) múzeum kávéház-étterem kiviteli tervét, a Hédervári Kastély engedélyezési és építész kiviteli tervét, az MC Jazz étterem (Budapest) engedélyezési tervét, Balatonlellén az Apartman-házak engedélyezési tervét, a Yachtclub és szálloda-program tervét készítette el.